

Передплата

на «РУСЛАНА» вносьте:

в Австрії:

на цілий рік . . . 20 кор.
на пів року . . . 10 кор.
на чверть року . . . 5 кор.
на місяць . . . 1.70 кор.

За границею:

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків

Поодиноке число по 10 сот.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свят о 5½ год. пополудни.

Редакция, адміністрация і експедиция «Руслана» під ч. 1. пл. Домбровского (Хорунщини). Експедиция місцева в Агенції Соколовского в васажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє.

Рекламації неопечатані в вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 сот. від стрічки.

Політика г-ра Трилльовского в соціалістичнім освітленю.

(Дальше).

Як поладити польско-русский спір, на се подає др. Тр-ий ось які ради, з котрими цікаво буде зазнаємити ся. Передовсім від участі в такій збірній праці, якої на єго думку треба для розв'язки сего питання, виключає він всіх, що відносять ся ворожо до соціалізму, бо такі не надають ся до розв'язуваня отсих питань. Дальше вимагає, щоби польска соц. демократія перестала ворогувати з рускими радикалами, а відтак радить зазнаємити ся з статями в давніших річниках Krytyki, В. Фельдмана, а іменно з статєю Rusini i sprawa ruska (1902, вип. I).

Із сеї статі писаної перед рільним страйком наводить др. Тр-ий головні засади висловлені там В. Фельдманом, а іменно, що історичне право не має ваги, бо н. пр. руский нарід не узнає Люблинської унії — лише право і воля живого люду. Дальше пригадує, що кривди і несправедливості супроти Русинів на всіх областях життя публичного (в урядах, школах ітп.) деморалізують душу кривдячого і кривдженого.

Відтак нагадує статю В. Фельдмана «Po burzy», котру належалоб в цілости повторити і наводить з статі «Na wschód», що населеня руского, котре на сході краю становить абсолютну більшість, ані винародовити ані знищити не можна і тому домагає ся повної автономії

Поляків і Русинів на спільній їх області і на демократичних основах. Але навівши се з Krytyki (1902 р.), каже др. Тр-ий, що між Поляками нема дійсних демократів, бо не можна такими вважати ані Стапінського, ані Петеленца, отже треба витворити радикальну польську партію.

Визначну ролю, на єго думку, повинна в тій справі відограти польска соц. дем. партія, тим більше, що приняла берненьську програму про автономію народів. Але она повинна визволити ся від впливів польского шовіністичного дневникарства і розсліджувати річ з руского жерела. Треба отже перевести нове угрупованє сил, витворити нові органи, нових людей, щоби про руску справу не інформували ся з Słowa pol. і з Gońca, а радикальна хлопска маса готова кожного часу подати руку — не до згоди, а до борби з спільним ворогом.

А коли прийде до повної автономії народної Поляків і Русинів, пише дальше др. Тр-ий, на спільній області, тоді сама західна Галичина, чисто польска (? а Підкарпатє аж до Шавниці? — Ред. Русл.) сама запротестує проти змодельованого штучно політичного витвору і розділ Галичини на дві адміністраційні часті стане самозрозумілим у словем такої автономії, а народний катастер і куріяльний розділ в східній Галичині важніших інституцій раз на все забезпечить польську меншість від майоризації рускої.

Др. Тр-ий докоряє Фельдманови, що з него бухають шляхотські міязми

історичної Польщі, коли він впевняє, що ніякий Поляк не згодить ся на адміністраційний поділ Галичини, ані не зрече ся сих posterunków, які польска культура і польський робітний люд в східній Галичині осягнули протягом віків. (Тут замітити годить ся, що не тільки Поляки будуть опирати ся сему, але й центральне правительство, котре витворилоб собі небезпечні клопоти і по інших краях — відоме домаганє Німців що до поділу Чех, Італіянців що до відділеня Трентіна ітп. — Ред.). Дв. Тр-ий заспокоює п. Фельдмана, що кожний польський горожанин буде мати в східній Галичині в такім случаю польські школи від найнижших до найвишших і обезпечене право до польского языка в зносинах з урядами, бо на тім буде полягати рівноправність.

Тому взиває до громадженя «нових сил» в польській суспільности, з котрими можна би про те говорити.

На останку в своїй відповіді п. В. Фельдманови др. Тр-ий, випираючись рішучо «полякожерства» і «шпіонажи», виявляє дещо з внутрішних відносин руского клубу парламентарного, що варто собі добре зятати. Так висловлює він, що пізнавши, що треба вести боротьбу не лише з власною реакцією, але й із зверхньою, яка доскулює кождому Русинови (не зрадникови), вступив до руского клубу, «przy czem nasza frakcyja (радикальна) zastrzegła sobie zupełną swobodę w sprawach kolidujących z naszym socjalistycznym programem (навмисне не перекладаємо, а наводимо дословно) і z tej

Холерні кавуни.

Гуморесна Майорского.

В селі Недоїдках пішла чутка про холеру. Поміж жінками так тільки про неї балачки. Як де збереть ся купка, чи біля колодязя, чи на ставку, чи в св'ято під тином, то дивись, загомонять про се, про те, а вкінці зведуть на холеру. І чого тільки не балакали!... Одна баба, яка вернулась недавно з богоміля, присягалась, що проходила через такі села, де людей повикочувало до ноги. Друга казала, що її старий чув десь на ярмарку, ніби то перед скончанієм віку нашле Бог на людей мор і се либонь і в той мор, а там і страшний суд не за горами. Баби зітхали тяжко і починали докопуватись, від чогоб се могло бути? І всі в оден голос казали, що винуваті саміж такі люди. Постів не бережать, до церкви не ходять, крадуть... Особливо підняв ся між бабами шелест, коли стражник заборонив мочити коноплі в ставку. Як уже не підмазувались молодичі, як не

підлещувались — ні! — Не можу — каже, господа баби, надомною тож є старші. І не дозволив.

А тут ще прийшла бумага, яку приліпили на дверях у волости. Кажуть, ніби в їй заборонялось їсти сливи, груші, яблука, огірки, пити не варену воду, горівку... Та на неї ніхто не вважав, бо де там варити воду, коли за роботою потижню піч не топить ся. А їсти знов же таки що? Звісно, в кого є сливи — сливи; в кого огірки — огірки. Про горівку й казати дарма, бо вона не густо поводи́ла ся. На останнє тільки волосні звернули увагу і сивухи і в рот не брали, а почали всі пити перцівку, чим завдали немало клопоту жидови Гершкови та дядькам, що їх частували. Отсе коли після суду підморгне який дадько до волосних: «ходім, мов, панове, до Гершка: убаготворю!»

— Нехай їй! — відповідає котрий з волосних. — Ще лиха якого доскочиш.

— Та ви не клопочіть ся, будь ласка, — веде своє дядько, — я звичай знаю — і витягає з кишені або десь зза очкура фляшку з настоящою на струковатому перці.

— Та воно коли перцівка, то нічого — одкаже волосний, шпортаючись по книгах.

І ідуть до Гершка.

А там уже Гершко не раз і не два доливає сивухою ту фляшку, і волосні пють безпечно.

Та от ще стражник пильнував за здоровлєм людей, яких єму доручено було доглядати. Як отсе вглядить де, тиняючись з нудоти по селу, що діти їдять допущьки в молочаю або свиріпи, то й нагрімає зараз.

— Що ви, всякую погань жирьоті? Почньоте на живот кородить ся, а тада через вас начальству клопот...

І діти, мов шалені, розбігались на всі боки і ховались по затінках їсти свиріпу, бо на улиці було не вільно через холеру.

(Конець буде).

swobody z z e r o k o k o r z y s t a . M ó j w y s t e p p r z e c i w m e t r o p o l i c i e S z e r t y c k i e m u n a j l e p s z y m t e g o d o w o d e m .

Виправдує ся др. Тр-ий, длячого не вступили радикали до соціалістичного клубу (се булоб послідовно, коли признає ся до соціалістичної програми — Р е д.), бо мають деякі спеціально національні домаганя, як в справі руского університету, котрих соціалісти напавду не поируть, а впрочім і длятого, бо руский клуб (укр.) провадив вельми демократичну політику і всі внесеня соціалістів стало попірає, так н пр. в справі вилученя богосл. виділу з університетів, каже др. Тр-ий, голосували лише З с ь в я щ е н и к и (Фоліс, Онишкевич і Войнаровский) против.

Накликує отже др. Тр-ий п. Фельдмана: *zblizcie się do nas, rozpoznajcie nas.* (Конець буде).

Політичний огляд.

Заграниця.

Вісти про наміри кн. Фердинанда і вго правительства що до проголошеня независимости Болгарії не вмокають, а замітно, що англійске і російске дневникарство вельми роздратоване сими намірами і розмірами і розпочало завзяту боротьбу проти Австро-Угорщини впевняючи, що як раз Австро-Угорщина пособляє сим замірам. Особливо вказують на недавний побут княжої пари болгарскої в Б. дапешті і особливі відзначеня, з якими цісар Франц Йосиф її там приймав. Нема сумніву, що цісар заявляв князеві Фердинандови такі почести, які годять ся независимому монарсі, одначе се могло згадане дневникарство замітити вже вторік, коли цісар заіменував кн. Фердинанда власником полку гусарів і тим зазначив вго самостійне становище. Дивно одначе, що те саме дневникарство було зовсім спокійне, коли кн. Фердинанд перед пештеньскою подорожею явив ся в Петербурзі в уніформі російского полку, а також в Лондоні був гощений як независимий володар.

Також справа о р и е н т а л ь н и х з е л ь з н и ц ь а властиво лінія, обсаджена болгарским війском, що йде скрізь болгарску область, не дає спокою дипломатам. Неперечно Болгарія на основі договору має право до удержавленя сеї лінії. З боку Австрії можна се піднести проти займанщини сеї лінії Болгарією (і Австро-Угорщина вислала такий протест до Софії), що залізниця належить до товариства, котре находить ся під охороною Австро-Угорщини, а міжнародні звичаї і поважанє для сусідної великої держ. вимагають щоби перед тим засягнути згоди на таке займище. Одначе се ще не може бути причиною ворогованя Австро-Угорщини з Болгарією.

Як сказано, Австро-Угорщина внесла протест проти обсадженя згаданої лінії залізничної Болгарією, в котрім дораджує ся Болгарії привернути status quo на залізницях і заняті ся чим скорше переговорами що до викупна залізниці. Запевняють вправді, що Болгарія не думас видати з своїх рук сеї лінії, одначе нема сумніву, що Болгарія буде глядіти способу мирної полагоди сеї справи.

В справі проголошеня независимости Болгарії одержує Polit. Congres. з Софії такі поясненя: Коли маємо перед очима право князів-

ства до удержуваня дипломатичних взаємин з иншими державами, право заключуваня договорів торгових з иншими державами і взагалі поступованє європейских дворів супроти кн. Фердинанда, то нема сумніву, що межинародне становище Болгарії рівнає ся майже становищу независимої держави. На тим становищі може Болгарія витривати без шкоди для свого розвитку і виждати спокійно природного розвитку і сповняти культурні задачі аж до звязки питаня независимости. Для того можна сподівати ся, що болгарске правительство не буде прискорювати рішеня сеї справи, поки она до сего не доспіє.

Jeni Gazetta, орган великого везира, обговорює під наголовком «Європейский центр» справу відносин Австро-Угорщини до Болгарії і тридержн. союзу і кінчить замітним способом свої виводи: Припускаємо, що Австрія використовує хвилю, в котрій Росія занята внутрішнім перестроєм і схоче скріпити свій вплив на Балкані. Одначе Австрія є членом тридерж. союзу і союзником Німеччини, котра відносила ся прихильно до Туреччини і за абсолютних часів і тепер. Сподіваємо ся, що приятні відносини Німеччини ще скріплять ся приїздом цісаревича німецкого до Царгорода. Се буде добра нагода до удержаня приятних взаємин.

Переговори міністра Ізвольского на зїзді з міністром Тіттонім в Дезіо і зїзд Ізвольского з королем Віктором Емануїлом в Раконїджі довели до повного порозуміння і зближеня між обидвома державами в справах політичних близького Сходу.

Останні вісти з Болгарії вказують на велике роздратованє так, що на основі висловів англійских дневників, між иншими Daily Telegraph, можна сподівати ся війни. Сей дневник запевняє, що проголошенє независимости Болгарії приняла би Туреччина спокійно, наколиб Болгарія не розтягала сего на Східну Румелію. Обговорює сей дневник також воєнні сили Туреччини і Болгарії і зазначає, що ся останна має около 200.000 війска, але мало, бо лише 3.000 офіцирів. При обсаді залізниці в Болгарії мали болгарські жовніри допускати ся насильств і се дало повід до вістий про мобілізацію війск турецких.

Allg. Ztg звіщає, що настрої в Болгарії вельми острій, що правительство покликало 40.000 резервістів, а також по повороті князя Фердинанда має зібрати ся собраніє і на вго засіданю мають заіпати далекосяглі ухвали.

На болгарській раді міністрів рішено мимо протестів європ. держав не видати з своїх рук о р и е н т . з е л ь з н и ц ь і, а міністри скарбу поручено заняті ся справою викупна сеї залізниці. Європейским державам, що мали участь в берлінськім договорі, має бути все те заявлено в окремім пропамятнім письмі, котре буде zarazом відповідю на протести сих держав супроти овладя о р и е н т . залізниці.

В дипломатичних кругах турецких думають загално, що наколиб Болгарія справу проголошеня независимости розтягнула також на Східну Румелію, то се довело би до великого запутаня і сумних наслідків.

Новинки.

— Календар. Ві втєрок: руско-кат.: Зачате Йоана Хр.; римо-кат.: Брунона. — В сєреду: руско-кат.: Теклі первм.; римо-кат.: Юстини двї.

— Комітет будови бурси Руского Тов-а педагог. видав отсю відозву: Дорогі Земляки! Ще раз осмілює ся звернути до Вас, дорогі Земляки, комітет будови бурси Руского Тов-а педагогичного у Львові з такоюж самою просьбою, що й звичайно, іменно з просьбою о нові жертви на будову бурси, зглядно о рати на скрипти довжні. Вже стоїть гарний будинок бурси цілком готовий, вже красують ся на нїм наші рускі герби: галицький лев і український Архангел Михаїл, вже є вписані на дверях незабуті слова нашого генія Тараса: „В своїй хаті своя й правда і сила і воля“, вже оглядають з цікавостію сей незвичайний будинок й наші і чужі люди, вже перепровадимо до него 15. жовтня понад 200 бурсаків, вже, здавало би ся, комітет довершив щасливо свого діла, добрим подвигом подвиг ся і... може спокійно по труді відпочити, тимчасом... тимчасом... саме тепер настали для комітету найприкрїйші хвилі найтяжших клопотів та ріжнородних журб. Будинок здвигнено і то надзвичайно скоро, та видано на него при теперїшній у Львові дорожнєчї материялів і робітника понад 326.000 К, але в тій сумі є 240.000 позичених! З позичок є деякі, іменно векслєві, дуже для комітету непрямні і невигідні так задля високих процентів як й тому, що векслї мусїли бути підписані львівськими Русинами-патриотами на їх власне ризико. Комітет підносить з великим признанєм дотеперїшну жертволюбивість суспільности, котра в протягу не цілих двох літ зложила близько 100.000 К на будову бурси. Справді се замітний і дуже потїшаючий обяв у наших людей, що мимо ріжних потреб дали першєнство найважїйшій, іменно тому почутю, що нам треба багато добре і здорово вихованих і образованих молодих людей! Честь нашій суспільности за те! Тож тим більше не траить комітет й тепер надїї, що наша суспільність покаже, що зуміє здвигненє собою діло на чисту воду вивести: нехай лише всі ті великодушні особи, що своїми чесними підписами на „заявах“ зобовязались сплачувати точно місячні рати на довжні скрипти, схотять справді з свого морального зобовязаня супроти народу вивязати ся, нехай знову нині не забувають при ріжних нагодах збирати жертви для освободженя дому від довгів, то ми місячно будемо мати 5—6 тисяч К! І от в протягу кількох літ каменїця була би вже вільною від довгів. — Більшї добродїї (що зложать найменше 25 К) будуть вписані в золоту книгу. — При сїй нагодї звертаємо увагу на се, що поміщенє в тїм новім, по всяким гігієнічним вимогам урядженім будинку буде так вигідне і здорове, що до бурси від тепер повинні давати своїх синів всі родичі без ріжницї стану, що бажають справді своїм дітям дати у Львові здорове поміщенє, добрий, хоч невибагливий харч і знамениту опіку. Зголошеня приймає ще й тепер заряд бурси (Вірменська 2). — По повороті Є. Ексц. Митрополита до Львова має комітет намір устроїти величавє посвяченє сеї нової рускої твердині в княжїм городі Льва. — До сеї відозви долучив комітет чеки і має надїю, що кождий з них верне до нас бодай з одною короною. — Комітет.

— Виклади д-ра Вергановского. Міністерство просвіти затвердило габілітацію д-ра Володимира Вергановского на доцента цивільної процедури на львівськїм університеті. Др. Вергановский рішив ся уже в сїм семестрі на виклади цілого предмету, 6 годин тижнево, т. є одну годину денно (рівнобіжно з викладами проф. Баляшїца), даючи тим способом студентам Русинам можність слуханя викладу цивільної процедури в рідній мові. Сей виклад оголошений уже в правничім деканаті, а ті студенти-Русини, що записали ся вже на виклад проф. Баляшїца, можуть ще переписати ся на виклад д-ра Вергановского.

— Концерт кобзарів. Вчерашної неділі відбув ся в Києві в комерційному зібраню (на Хрещатику) концерт відомих українских кобзарів: Терешка Пархоменка (з Чернігівщини), Михайла Кравченка (з Полтавщини), Івана Кучеренка (з Харківщини), П. Гащенка і П. Дре-

вченка. Концерт складав ся з 3 відділів. Вичонано до 20 дум та пісень кобзарських.

— **Нові косинери.** Gaz. kołomyjska з 3. с. м. описує з одушевленем польський фестин сокольський в Камінках великих коло Коломиї, уряджений тамонним польським Sokoł-ом селянським при співучасті коломийського Sokoł-a. „Gazet-i koł-ий подобали ся там найбільше вправи камінецьких селян... косами. „Serce go-sło — пише она — na widok wprawności chłopa polskiego w robieniu kosą Przypomniały się nam czasy Głowackiego..“ і т. д. Gaz. koł. — се одна з найшовістичніших газет польських на провінції, що тровять проти Русинів. Певинні рухові вправи гуцулів деревляними топірцями представляла она нераз яко ćwiczenia siekierami. Колиж тепер польський хлоп вправляє ся „w robieniu kosą“ — то що иншого.

— **Гімнастичний зїзд в Ватикані.** З нагоди ювілею Папа скликано до Ватикану міжнародний турній руховиків, який привав великі розміри. Зібрало ся около 2.500 учасників, які належали до 90 спортових товариств з Італії, Франції, Бельгії, Ірляндії і Канади. Пописи відбували ся на великім подвірю del Belvedere, в присутности тисячів публики. На однім з тих popisів появил ся на трибуні Св. Отець в окруженю кардиналів. Намісника Церкви прийнято зодушевленем і уряджено перед Ним дефілірку з прапорами і оркестрами. Перші нагороди дістали ся руховим товариствам з Монреаль в Канаді, з Дубліна, Гандави і Бордб. Оригінально представляли ся пописи Ірляндців, бо при пописах грали їм народні кобзи. Між иншими звертали на себе увагу пописи девятьох сліпих хлопців з заведеня св. Алексія в Римі під проводом учителя, особливо скоки на висоту і на віддаль, бо сліпі не мають смислу віддаленя, а лише его відчувають. Мимо того однак скакали на висоту 1'15 метр., а на 4 м. віддалі.

— **Університетський страйк в Росії.** Розпорядок міністра просвіти, яким обмежено автономію університетів, викликав загальне обуренє між студентами рос. університетів. В Петербурзі страйк студентів вже розпочав ся. Студенти малими гуртками впали до саль і просили професорів перервати виклади. Спокою нігде не заколочено. Університет обсадила поліція, але поводить ся примірно і не провокує студентів. Також в Москві заворушило ся між студентами. Вчора були там збори 4.000 студентів, при участі відпоручників студентів з Петербурга. Ухвалено, зорганізувати всеросійський страйк університетських студентів, если міністер просвіти не відкличе свого розпорядку. Збори 2.500 студентів хар-

ківського університету рішили прилучити ся до стрійку.

— **Сьогорішній урожай в Катеринославщині** загалом був близький до кепського, при чім озимина здебільша зародила зовсім лихо, а ярина — висше пересічного. Озима пшениця в новомосковскім, олександрівскім і павлоградскім повітах вимерзла більше, ніж на половину, а часть піль лишилась незасіяною ще з осени; красший урожай був у бахмутскім пов., де з десятини місцями зібрано до 40—60 пуд., замість звичайних 80 п. Озиме жито загалом дало також кепський урожай, хоч трохи красший, ніж пшениця; в верхнедніпровскім п. збирали до 50 под. з десят. замість звичайних 100 пуд., в бахмутскім — в економіях до 85 пуд. замість 120—130 пуд., в славяносербскім та олександрівскім пов. місцями збирали тільки 10—20 пуд. Яра пшениця дала врожай висше пересічного; гарно вона вродила в мариупольскім, павлоградскім, почасти в бахмутскім, славяносербскім та олександрівскім пп.; у верхнедніпровскім і новомосковскім пп. уродило менше пересічного. Овес і ячмінь дали урожай висше пересічного; в бахмутскім п. ячмінь вишшов місцями чудовий, давши до 200 пуд. з десятини замість 100—120 пуд. і у новомосковскім, славяносербскім та верхнедніпровскім пп. урожай як вівса, так і ячменю вишшов пересічний. Урожай кукурудзи в цілости висше пересічного; гарно вона вродила в славяносербскім п., де часто густо збирало по 180 п. з десятини замість звичайних 100 пуд., і почасти в верхнедніпровскім пов. Збіже яре дуже гарне, озиме — кепске.

— **Холера.** Від полудня в п'ятницю до полудня в суботу занедужало на холеру в Петербурзі 163 осіб, а 84 померло. Загальне число хорих виносить 1775. Від початку вибуху пошести в Петербурзі занедужало 6.214 осіб, з чого 2.435 померло, а 2.004 ввадорівило. Решта остає в ліченю. Загалом в цілій європейській Росії було сего року 19.620 випадків холери, з чого 8.927 смертельних. Губернії бесарабську, естоцьку і вітебську, та місто Варшаву оголошено яко навіщені холерою.

— **Тюремний бюджет в Росії на 1908 рік.** „Слово“ пише, що міністерство справедливости призначило на 1909 р. на тюрми 20,366.465 карб. — о 5,637.438 карб. більше ніж на сей рік було призначено. Побільшують ся втрати через те, мовляв, що треба більше грошей на господарські тюремні справи, бо таке бажанє висловила дума. Міністерство постановило, що приблизно кожного дня по всіх російських тюрмах сидить 170.000 чоловіка. Прібутків міністерство сподіває ся до 802.070 карб., себто більше сегорічних о 229.600 карб. Прибуток

збільшує ся, бо більший установлено заробіток для арештантів.

— **Американська воєнна фльота** в своїй подорожі довкола сьвіта прибуде дня 17. листопада до Японії, де їй пригтовляють величаве прийняте. Моряки будуть мати безплатний переїзд на усіх велізницях і безплатний вступ до театрів. Офіцери дістануть безплатні поміщення по готелях. Потім піде цілий ряд бенкетів, прийнят і авдиенцій. Кождий моряк одержить срібну медаль на памятку.

— **Переписка Редакції.** Впов. С. Я. в С. О скільки довідуємо ся, засіданє оціночної комісії драм присланих на конкурс Михайлової премії, відбуде ся в найближшій часі.

Оповідки.

— **Дальший репертуар львівського руского народного театру в Коломиї.** (Саля Каси щадничої. Початок представлення 7½ вечером).

Ві второк дня 6. с. м. „Фавст“ опера в 5 діях Гюнода. Гостяний виступ А. Гаєка.

В четвер дня 8. с. м. перший раз „Арсен Яворенко“ комедия в 5 діях Бориса Грінченка.

В суботу дня 10. с. м. „Барон циганів“ оперета в 3 діях Стравса.

— **Заупокійне Богослуженє** за душу бл. п. Евгена Спожарського відбуде ся в церкві Успенія Пр. Бог. завтрішного виторника о 8. год. рано, на яке родина запрошує своїх і знакомих покійника та всіх християн.

— **В Рогатині** буде дня 11. с. м. вечерок в честь Т. Шевченка. Початок о 7. год.

— **Кандидати стану дяківського,** що бажать піддати ся іспитові кваліфікаційному, мають внести свої поданя до Митрополитальної Консистерії найдальше до 13. с. м., долучаючи до них метрику, сьвідоцтво моральности і сьвідоцтво шкільне. Іспит відбуде ся 16. жовтня т. є в п'ятницю по Покрові о год. 4. по полудни в канцелярії Архикатедрального Уряду парохіяльного.

Земельний Банк гіпотечний.

Субскрипція на акції Земельного Банку гіпотечного, сїлки акційної у Львові, відкрита. Комітет основателів розіслав вже по цілім краю запрошеня до субскрипції на акції, — до союзних Товариств кредитових і инших стоваришенє, до руских послів в радї державній і соїмі краєвім, до сьвященників, професорів, адвокатів, нотарів, лікарів, урядників, інженерів і взагалі до осіб займаючих публично становиско, котрих адреси були Комітетови

Матеріяли до історії зноспі Галичан з Буковинцями.

Ч. 160.

Композиції і поезії Із. В. — „Сборникъ пісней“. Чернівці, 1870, 3. квітня. Із. В. до Осипа Барвінського:

(Дальше).

Як лучшого не маєте, то вір мені та будь прекоаний, що то, що я тобі прислав, не єсть нероздумне діло початкового чоловіка. З тим господином маю ще письменно гаразд поговорити*).

Посилаю Тобі скілька поезійок. Як би подобались, пришлю знов тих моїх дрібненьких сліз.

І від Твого брата (не маю) ніякої звісточки, хотяй я до него, нема місяця, як писав. Може вже три місяці нічого не чую. Гай! гай! що роблять мої поезії, мій Нечай, Чорногора, Олена і н.? Я рад би їх також вже раз привитати, бо нема надії, щоб сьвіт Божий зобачили.

*) З того можна здогадувати ся, що лист Н. є іменно писаний до Бажанського, але не висланий.

Так тобі мій сборник пісней не сподобав ся — і мова погана і все погане... Щож робити? Сталось... і далі тут у нас перше виданє розпроданє. Надаль вай другий для народу в сїм згляді ся трудить, я ні! Жаль мені було, твої слова читаючи, но що робити? Сталось. І сам тепер не знаю, чи післати тобі тих замовлених 70 прим., чи ні. На що розпрестирати погану мову?

Ч. 161.

Про житє Із. В. і тяжкі обставини до праці і про „Правду“. — Георг. Обрїст, перекладчик поезій Шевченка.

Чернівці, 1870, 18. квітня. З листу Із. В. до Олекс. Барвінського:

Що мене тичить ся, то я з Твого любого письма образець мого житя вічитав. І я, братічку, так затруднений, як ти. Не досить, що мя музика довольно занимає, переняв я ще і латинську молодіж нашої гімназії і обучаю її в сьпіві і нотах. Надали мені, братічку, до того ще і релігію при нашій висшій реальній школі — що тижня сьпіву 17, а релігії 12 годин. Гарне число, дай Боже лиш вітримати! А що чоловік не робить, щоб у сих тяжких часах із своєю семєю сяк-так крізь ту гидку і колючу гущу житя сего чесно проліз-пропхав ся.

Тяжко я, братічку, живу. Через ціліську Божу довгу зиму хорувала моя жена і діти,

і лікар ще і сегодня до нас загощає... Сумні і гіркі великодні сьвятки. Но що діяти? Надіюсь, що раз лучше стане і знов живу і тішусь, що бачу втішних, щасливих людей. У такій борбі за тим насущним хлїбом, легко додумати ся, що і остатна потішниця, сьвятая Муза, чоловіка відцурає ся, десь на мандрівку йде аж до якихось Софронів, Вітвицьких і н., одушевляючи їх, собі вінок неслави і сорому сїлгати.

Десь не десь вертає она до осиротілого серця і несміло, мов чужая, ударить у ненапружені струни — і голос, глухий мов би з гробу, мов стон німої птиці, розносить ся і відбиваєсь у кривавих замерлих грудях. Бідні, від самого Бога похожі (!). До розпуки тяжко і банно, що той городець, де раз пишалась, на прогульку ходила, так попустів і буряном заріс, і она там, де раз мов у своїй хаті проживала, нині пропащою чуженицею стала.

Ти мене питаєш про „Правду“. Ти лучше її оціниш, ніж я. Одно лиш я думаю, що годилось би для поезій більше місця лишити. Геніяльність творів у стихах нам брак, тому здалось ся хибу гаразд залагодити.

(Дальше буде).

звісні, — і звертає ся сим еще до всіх осіб, котрі мимо найліпшої волі комітету не дістали особного запрошення, до наших купців, ремісників, селян, властителей реальностей, артистів, і всіх наших земляків на Маураха і поза границями краю, а спеціально також до земляків перебуваючих за морем в Америці, — щоби записували ся на акції Земельного Банку гіпотечного, спілки акційної у Львові.

Розвій сил економічних нашого народа проявив ся в останніх літах заснованем понад 200 стоваришень кредитових і господарських, котрі числять нині над 80.000 членів, посідають понад два мільони корон уділів і понад 15 мільонів вкладок щадничих, і уділили членам позичок понад 18 мільонів корон, — посідаємо такі сильні і гарні інституції фінансові, як Товариство обезпечень «Дністер», Народну Торговлю, Руску Щадницю, — однак нема дотепер у нас, галицьких Русинів, жадної такої інституції, яка була би справділішим банком, у властивім значіню сего слова і полагоджувала банкові інтереси, — бракує нам еще своєї питомої інституції, що мала би право видавати листи заставні і той недостаток сильно дає ся відчувати.

Коли тепер завдяки заходам руского клубу парламентарного введнано від правительства вступну концессию на засноване першого руского акційного Банку гіпотечного і наші Найвищі Достойники Церкви, Ексц. Митрополит і оба Преосв. Епископи разом з нашими послами і другими мужами звісними з своєї діяльності на поли економічній, утворили Комітет для заснованя сего першого Банку, потреба, щоби ціла наша суспільність доказала, що узнає потребу свого Банку і бажає его здвигнення, — потреба, щоби суспільність наша зложила в тій цілі основний капітал в сумі 1 мільона корон, через закуплене 2.500 акцій по 400 К; ходить також о се, щоби акціонерами були виключно або бодай у великій більшості самі Русини і рускі інституції, бо лиш тоді можна мати запоруку, що ся многоважна інституція остане нашою національною власністю і не перейде в чужі руки.

Сума зложена на акції банку не є даровизною ані жертвою, — акціонер зістає властителем тої квоти зглядно набутої акції, дістане від своїх грошей що року дивиденду з зисків Банку до висоти 6%, і є спілником банкового підприємства управненим до виконуваня і контролі заряду на загальних зборах банку, — і то если посідає 5 акцій на власність, має сам за себе право голосу, — если же носідає менше акцій, може спільно з другими устанавляти спільного повновласника на загальних зборах.

Гроші повірені банкові цілком безпечні, бо інтереси спекуляцій і біржеві є виключені з круга діланя банку. Головним заданем «Земельного Банку гіпотечного» буде уділюванє гіпотечних позичок в Галичині і Буковині, і видаванє на ту ціль листів заставних з пупілярним безпеченством; побіч того має той банк займати ся есконтом векслів і цінних паперів, купном і продажию цінних паперів, уділюванем позичок на застав цінних паперів, приймаем і уділюванем грошей на рахунок біжучий і приймаем цінних паперів і цінних предметів в перехонок.

Зложена квота не буде для властителя увязнена, бо коли би потребував назад готівки, може акцію свою продати другому, або заставити, або старати ся о позичку на підставі посіданих акцій.

До заснованя Земельного Банку гіпотечного потреба наперед, щоби як найскорше зібрати підписи будучих акціонерів, що закуплять всі акції основного капіталу. Комітет основателів просить, щоби до 15. жовтня с. р. прислати підписану листу субскрипційну і декларацію разом з задатком по 20 К на кожду акцію до Товариства кредитового «Дністер» у Львові. Кождий, хто дістав вже відповідні друки, нехай чим скорше підпише листу і де-

клярує сам за себе відповідне число акцій, і еще других знакомих нехай до сего наклонює; а хто не дістав особного запрошення і друків, нехай чимскорше зажадає карткою кореспонденційною від комітету, зглядно від Товариства взаімного кредиту «Дністер» у Львові або в особнім звичайнім листі може прислати заяву, кільки жєлає купити акцій по 500 К.

Комітет просить, щоби кожда заможнійша одиниця записувала ся бодай на кільки акцій, — хто лиш може, нехай набуває по 5 акцій, — бо треба як найскорше розібрати всі 2.500 акцій по 400 К; если би люди заможнійші обмежили ся тільки на 1 акції, то ціла справа може проволочи ся, а навіть могла би не довести до успішної цілі; скорше доконає діло н. пр. 500 одиниць по 5 акцій, як 2.000 одиниць по 1 акції. Нехай ніхто не відтягає ся і не жалує грошей — повтаряємо, що се не даровизна, тільки безпечна льокация.

На разі потреба зложити яко задаток по 20 К на кожду субскрибовану акцію і відсилати до Тов-а взаімного кредиту «Дністер» в депозит, потім наступити зложенє ренти декларованої суми, готівкою на завізанє комітету, в цілі введеня Банку в житє; се наступити може в недовгім часі, если субскрипция буде скоро укінчена.

Хто бажав би познакомити ся ближше зі статутом «Земельного Банку гіпотечного», може той статут переглянути в Тов-ві кредитовім «Дністер», в «Кравім Союзі кредитовім» і в «Народній Торговлі» у Львові і на провінції у всіх руских Тов-ах кредитових по містах і місточках і у всіх філіях «Народної Торговлі»; на Буковині з «Рускій Касі» в Чернівцях.

Перший початок в сій важній для нашого народу справі вже зроблений; тепер черга на цілу суспільність показати, що наш нарід хоче і може жити своїм житєм.

Звертаємо ся до всіх наших Земляків, до широкого нашого загалу з горячим зазивом: хто лиш може, най субскрибує акції «Земельного Банку гіпотечного», а тим чином причинить ся до покладеня одної з неспільних підвалин нашої народної будучности.

Кождий патриот нехай сам субскрибує і других субскрибентів позискає.

Листи субскрипційні і декларації треба якнайскорше відсилати.

У Львові дня 5. жовтня 1908.

За основателів «Земельного Банку гіпотечного» спілки акційної у Львові: *др. Ярослав Кулачковский, др. Кость Левичкий, др. Тадей Соловій, др. Стефан Федак.*

Галицький сойм.

Засіданє в дня 3. жовтня 1908.

На початку засіданя маршалок повідомив палату, що повіт. суд в Кракові зажадав видачі пос. Стапінського з причини жалоби о обиду чести. По відчитаню внесків та запитів в дневної черги полагоджено правительственну предлогу в справі охорони птахів, а громаді Микалаї дозволено побирати гром. оплату від псів. Дальше приетуилено до першого питання внесеня н. Сколишевского з проєктом ловецкого закона, а по промові внескодавця відослано внесенє до адміністраційної комісії. Потім в дальшій банковій дискусії заберали голос кс. Стояловский, Сколишевский, Левенштайн і Баталія, а о год. 2³/₄ по пол. маршалок замкнув засіданє, назначивши слідуєче на поведілок.

Телеграми

в дня 5. жовтня.

Відень. Polit. Corr. заперечує вісті про мобілізацію румунської армії з причини болгарско-турецкої задирки.

Відень. Королівська цара іспанська прибула до Відня, а вчєра вечером виїхала до Дрездена у відвідини до саксонського короля.

Білгород. Вісти про влученє Босни і Герцоговини до Австро-Угорщини викликали ту неспокої. Міністер загр. справ Милованович виїздить до Риму на конференцію з Титтонім.

НАРОДНА ГОСТИННИЦЯ.

Готель, реставрация і казарня — ріг ул. Сикстускої і Косцюшка у Львові.

Приїхали дня 5. с. м.: І. Могильницка, Долина; Ц. Фельдберг, Підгайці; Р. Аль, Краків; Г. Ляндесберг, Миколаїв; о. А. Шебець, Количанці; Т. Шанковский, Количинці; В. Команча, Чернівці; Д. Капуста, Яйківці; О. Турко, Стариска; Ол. Санат, Броди; Ів. Зелинський, Печеніжин; Ол. Яремчук, Помянка; Л. Гросмая, Стоянів; Е. Ляшецкий, Зборів; А. Дідуник, Перемишль; К. Джулинський, Зборів; Ст. Козловский, Самбір; К. Левандовский, Чернівці; К. Кальба, Мозолівка; др. І. Скоморовский, Кути; о. К. Фацієвич, Стріліска нові; о. В. Ганкевич, Деревівка; Г. Косар, Рачице; П. Маковский, Камінка струм.

Працюйте і шалїть!

Товариство взаімного кредиту

„Дністер“

стоваришенє зар. з обмеженою порукою у Львові.

приймає вкладки на книжочки щадничі на 4%, уділяє позички на скрипти за інтабуляцією на 6 прц.; і сплату розкладає на 10 до 15 літ (при 30 ратах піврічних вносить рата амортизаційна на капітал і відсотки 5 К 8 сот. від кождих 100 К позички.

Векслі приймають ся тільки 3 місячні, з 3 підписами, на 6 прц. до 7 прц.

Членами можуть бути позички і дістати тільки члени обезпечені в «Дністрі».

З зисків уділів «Дністер» на публичні добродійні цілі квоту 45,835 корон.

Вкладки 2,795,183 К.
Позички уділені 3,410,684 К.
Удїли членські 234,398 К.
Цінні папери 180,452 К.
Фонд резервовий і інші 48,842 К.
Льокації 182,206 К.

Канцелярії Товариства при ул. Рускій ч. 20 отворені перед полуднем від 8—2 год.

Розклад залізничних поїздів важний від 1. мая 1908.

До Львова приходять з	рано	перед пол.	по пол.	вечер	вночі
Кракова	5:50	8:55	1:30	5:45	9:50
Кракова	7:25	9:50	—	8:40	2:30
Ряшева	—	—	1:10	—	—
Підволочиск	7:20	12:00	2:15	5:40	10:30
Черновець	8:07	—	2:05	5:57	9:30
Черновець	—	—	—	—	12:20
Станиславова	5:40	—	—	—	—
Коломні	—	10:20	—	—	—
Стрия	7:29	11:43	3:50	—	11:00
Нустомит	7:29	11:43	3:50	—	11:00
Самбора	8:00	10:30	2:00	—	9:10
Любіня	8:00	10:30	2:00	9:10	—
Рава рускої	7:10	12:40	4:50	—	—
Янова	8:26	1:15	5:00	9:25	10:10†
Брухович	7:10	—	12:40	4:50	8:20
Брухович	8:15	—	—	—	—
Зимної води	5:50	7:25	1:10	5:45	9:50

Зі Львова відходять до	рано	перед пол.	по полуд.	вечер	вночі
Кракова	3:50	8:25	2:45	7:00	11:15
Кракова	—	8:40	6:12	7:35	12:45
Ряшева	—	—	3:30	—	—
Підволочиск	6:20	10:40	2:16	7:45	11:10
Черновець	6:10	9:35	2:23	—	10:38
Черновець	—	—	—	—	2:50
Станиславова	—	—	—	2:40	—
Коломні	—	—	—	6:03	—
Стрия	7:30	—	2:25	6:42	11:25
Нустомит	7:30	—	2:25	6:42	11:25
Самбора	6:00	9:05	4:00	—	10:45
Любіня	6:00	9:05	—	4:00	10:45
Рава рускої	6:14	11:05	—	7:10	11:35†
Янова	6:58	9:15	1:35†	3:35	6:30
Брухович	7:21	11:05	—	—	—
Брухович	6:14	—	3:35	7:10	11:35†
Зимної води	3:50	8:40	3:30	7:35	11:15

ЗАМІТКА: Поспільні поїзди печатані товстим друком. — Поїзди їдучі лише в неділі означені †.

При закупні товарів просимо покликати ся на анонси нашої часописи!

З друкарні В. А. Шийковського.